

[Vesterager.]
til Bunds i de forskellige Spørgsmaal, der ligger for, og jeg tror ogsaa, det er Tilfældet for Ædruelighedskommissionens Vedkommende, og saa maa Befolkningen tage Stilling til disse Spørgsmaal.

Dette sker bedst ved, at de forskellige Synspunkter kommer til Orde, baade her i Tinget og ude paa Møder og ude iblandt Befolkningen. Der er jo ingen Tvivl om, at der nok bliver nogen til at gaa imod, det har vi allerede hørt, saa Forslagsstillerne kan i den Retning være temmelig rolige. Der bliver nok et ret stort Antal, der vil gaa imod Lovforslaget, men paa den anden Side har der efter min Erfaring været stor Forstaaelse af Spørgsmaalet ude i Befolkningen. Man har ligesom Følelsen af, at der er mangfoldige Spørgsmaal, der trænger til at klares netop paa Ædruelighedens Omraade, og jeg tror, man er klar over, at Lovforslagets Betydning som Forhandlingsgrundlag ikke er helt ringe. Denne Anskuelse synes jeg ogsaa er kommet til Orde fra Pressens Side, idet Pressen i det store og hele har stillet sig ret forstaaende overfor de Tanker, der har været bestemmende for os, som stillede Forslaget, og det takker jeg for.

Nu bliver saa Spørgsmaalet, om der indenfor dette høje Ting er Villighed til en virkelig grundig og loyal Behandling af Lovforslaget. Vi har i alt Fald hørt den højtærede Indenrigsminister udtale en saadan uforbeholden Villighed til en loyal Behandling af Lovforslaget, og det vil jeg takke den højtærede Indenrigsminister for. Jeg skal ikke fordybe mig i Grundene dertil. Der er talt om, at det var den heldige Paaavirkning fra Vestjylland, og jeg kan kun paa Vestjyllands Vegne glæde mig over denne heldige Virkning. Der er ogsaa fra den anden Side, nemlig af det ærede Medlem Hr. C. C. Heilesen, oplyst, at Ringkøbing Amt er Landets tørreste Amt, og der er fremhævet nogle Tal, som viser, hvor faa Beværtninger og Udsalgssteder der var i Amtet.

Denne Udtalelse fra den højtærede Minister tillægger jeg stor Betydning, og hvad der er sagt fra den anden Side — jeg saa det, da jeg kom tilbage til Byen her i Aftes —, at det kun var en Dans paa Æg, vil jeg ikke tro paa; jeg tror ikke, at den højtærede Minister egner sig til slig en Dans. Jeg haaber derfor, det skal komme til en virkelig grundig og loyal Forhandling om Spørgsmaalet, og det tillægger jeg, som sagt, stor Betydning.

Man henviser nu til de Resultater, der foreligger fra de forskellige Amter, ikke mindst det Amt, jeg har den Ære at repræsentere; men det er jo aldeles ikke rigtigt, at disse Resultater er en Frugt af Afholdsfanatikeres eller Forbudsfanatikeres, ja, ikke en Gang af organiserede Afholdsfolks Arbejde. De har kun kunnet opnaas gennem et Samarbejde — uden Hensyn til religiøse eller politiske Anskuelser — mellem de gode Hjem i Amtet, som netop ønsker den Ordning, der er gennemført. Man kan med fuld Ret sige, at det er Befolkningen, som er gaaet i Spidsen paa dette Omraade. Den gennemførte Ordning vilde det have været aldeles umuligt for de organiserede Afholdsfolk at naa, hvis de ikke i saa stor Udstrækning havde haft de gode Hjem bag sig.

Det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen henviste Afholdssagen til at vende tilbage til sin første Kærlighed og Arbejdsmaade, og det samme var nogenlunde Tilfældet med det ærede Medlem Hr. Willesen, som holdt en Tale, der forbavtede mig ikke saa helt lidt. Jeg skal villigt indrømme, at der i Afholdsbevægelsen kan være Ting, som jeg ikke vil forsvare, og jeg staar aldeles ikke her som Forsvarer for alt, hvad der kommer fra den Kant; men naar man saa stærkt understreger, at man skulde kæmpe for at fremme Ædruelighedstanken ude i Befolkningen, siger, at man skal gaa ud og oparbejde en virkelig Ædruelighedsstemning i Befolkningen, og man saa paa den anden Side hævder, at denne Ædruelighedsstemning ikke maa sætte sig Frugt i Lovgivningsarbejdet, saa forstaar jeg ikke denne Betragtning. Det var ganske, som om det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen vilde sige, at vi skal arbejde for social Forstaaelse, men hvis man vil gennemføre sociale Foranstaltninger gennem Lovgivningen, saa skal vi vogte os derfor. Nej, er der en Ædruelighedsstemning i Befolkningen, saaledes at der staar et stort Tal bag den, er det rimeligt, at den giver sig Udslag ogsaa i visse Lovgivningsforanstaltninger, ja, det kan slet ikke undgaas, for Rigsdagen er nu en Gang blevet et Billede af Ønskerne i Befolkningen.

Ved sin Fremkomst støttede Afholdssagen sig særlig paa hygiejniske, moralske og økonomiske Grunde, og det er klart for mig, at vi endnu i vore Dage maa holde os til disse Støttepunkter og lade dem være bestemmende for vort Lovgivningsarbejde. Det er min Tro, at Ædruelighedsspørgsmaalet er af saa stor hygiejnisk, moralsk og socialøkonomisk Betydning, at man ikke